

Koonnut hallitussihteeri Hanna-Lena Fallenius-Tuurihalme ja lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi, Ympäristönsuojeluosasto/Päätöt ja ympäristöriskit -yksikkö

Kysymyksiä ja vastauksia valittamisesta ympäristönsuojelulain mukaisissa asioissa

Valituslupajärjestelmä ympäristönsuojelulain mukaisissa asioissa on herättänyt jonkin verran kysymyksiä lainsäädäntöä sovellettaessa. Ympäristöministeriö on laatinut vastauksia valittamiseen liittyviin yleisimpiin kysymyksiin.

1) Mitä valituslupajärjestelmä ympäristönsuojelulain mukaisissa asioissa tarkoittaa?

Ympäristönsuojelulain mukaiset asiat ovat kuuluneet valituslupajärjestelmän piiriin 1.1.2018 lähtien. Tämä tarkoittaa, että valittaminen Vaasan hallinto-oikeuden ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla tekemästä päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää aina, että korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitusluvasta ja luvan myöntämisen edellytyksistä on säädetty hallintolainkäyttölain (586/1996) 13 §:ssä. Valituslupaa pyydetään valituskirjelmässä ja samalla valittaja perustelee, minkä vuoksi valituslupa tulisi myöntää. Jos jokin hallintolainkäyttölaissa säädetyistä valituslupaperusteista on olemassa, korkeimman hallinto-oikeuden on myönnettävä valituslupa.

2) Miten valitus vaikuttaa päätösten täytäntöönpanoon?

Hallintolainkäyttölain 31 §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä todetaan: ”Jos asiassa tarvitaan valituslupa, valitus ei estä täytäntöönpanoa.”

Pääsääntö siis on, että Vaasan hallinto-oikeuden päätös on täytäntöön pantavissa heti päätöksen antamisen jälkeen. Poikkeus tähän pääsääntöön ovat 31 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan ne tilanteet, joissa valitus kävisi täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos korkein hallinto-oikeus kieltäisi hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanon. Näitä tilanteita käsitellään tarkemmin seuraavassa vastauksessa.

3) Voiko päätöksen täytäntöönpanon kieltää joissain tilanteissa?

Hallintolainkäyttölain 31 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos korkein hallinto-oikeus kieltää täytäntöönpanon.

Valituksen hyödyttömyys tarkoittaa sellaista tilannetta, jossa päätöksen täytäntöönpanosta seurannutta muutosta ei voitaisi tehokkaasti peruuttaa tai korvata siinä tapauksessa, että valitus hyväksyttäisiin. Arvioinnin täytäntöönpanon vaikutuksesta valitukseen tekee ensisijaisesti se, joka täytäntöönpanee hallinto-oikeuden päätöksen. Asianosainen, joka on arvioinnista eri mieltä, voi esittää korkeimmalle hallinto-oikeudelle täytäntöönpanon kieltämistä, mikäli hallinto-oikeuden päätöksestä valitetaan ja valittajalle myönnetään valituslupa. Tällöin korkein hallinto-oikeus arvioi, onko hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle aiheutta ja antaa tarvittaessa päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä. Täytäntöönpanon kiellosta tai keskeytyksestä säädetään hallintolainkäyttölain 32 §:ssä. Päätöksen täytäntöönpanon kieltäminen tai keskeyttäminen edellyttää, että korkeimmalle hallinto-oikeudelle on tehty valitus hallinto-oikeuden päätöksestä. Valittaja voi pyytää täytäntöönpanon kieltämistä valituksessa tai erikseen valituksen käsittelyn aikana.

4) Vaikuttaako valituslupajärjestelmä tilanteeseen, jossa toiminta on jo aloitettu niin sanotun aloitusluvan perusteella?

Jos toiminnalle on myönnetty ympäristönsuojelulain 199 §:ssä tarkoitettu aloituslupa ja siitä valitetaan Vaasan hallinto-oikeuteen, päättää Vaasan hallinto-oikeus ympäristönsuojelulain 201 §:n nojalla aloitusluvan mahdollisesta kumoamisesta tai muuttamisesta. Jos Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen myönnetään valituslupa, korkein hallinto-oikeus voi päättää aloitusluvan kumoamisesta tai muuttamisesta.